

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»



Факультет природничих наук

Кафедра ___ географії і природознавства _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Освітня програма _ «Географія»

Спеціальність ___ **106 Географія**

Галузь знань _____ **10 Природничі науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №5 від “23” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-економічна географія України.
Освітня програма	«Географія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	Третій / Шостий
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – XII год. Практичні заняття – XVIII год. Самостійна робота – LX год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/2823

2.Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

«Соціально-економічна географія України» має важливе значення у підготовці бакалаврів географії, так як формує необхідні знання та практичні навички для подальшої фахової підготовки та практичної діяльності магістрів економічної і соціальної географії. Навчальний курс «Соціально-економічна географія України» на основі просторового аналізу дає уявлення студентам-географам про природо-ресурсний потенціал України, особливості демографічних процесів, галузеву структуру господарства, територіальні аспекти розвитку економіки України тощо.

Мета - формування знань у студентів-географів про економіко-географічне положення своєї держави, природно-ресурсний потенціал України, сучасну демографічну ситуацію, особливості розвитку її економіки та господарську діяльність населення України, про розвиток та розміщення провідних галузей господарства та міжгалузевих комплексів, особливості формування суспільно-географічних районів, про сучасні проблеми і перспективи розвитку господарства України. Важливим завданням навчального курсу є формування практичних навичок дослідження та аналізу стану соціально-економічного розвитку галузей та окремих територій України, визначення перспектив їх розвитку.

Цілі:

1) ознайомити студентів з теоретико-методологічними основами

соціально-економічної географії – об’єктно-предметною областю, змістом, структурою, функціями, місцем у системі географічних наук, зв’язками з іншими науками тощо;

2) розглянути основні поняття, терміни і категорії соціально-економічної географії, тобто її понятійно-термінологічний апарат;

3) висвітлити історичні особливості розвитку соціально-економічної географії в Україні;

4) дати теоретичні знання та сформувані практичні навички щодо розуміння та дослідження територіальних відмінностей соціально-економічного розвитку як окремих соціальних груп, так і всього населення;

Компетентності

К І. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об’єктів та процесів

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні

СК03. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК14. Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР03. Пояснювати особливості організації географічного простору.

ПР04. Аналізувати географічний потенціал території.

ПР05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук

ПР09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

ПР19. Оцінювати роль України в світі, знати і пояснювати особливості просторової організації природи, населення і господарства України.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Основи соціально-економічної географії України.	Розуміти предмет та об’єкт соціально-економічної географії України. Значення курсу, структура та завдання курсу. Цілі та завдання курсу в системі вищої географічної освіти. Визначні українські економіко-географи. Суспільно-географічне положення України. Сучасний державний та адміністративно-територіальний устрій, форма	Тести та питання.

		правління. Політико-географічне положення України. Господарський потенціал.	
2.	Історико-географічні аспекти формування території України та її господарського освоєння.	Розглянути походження назви «Україна». Основні етапи формування сучасної державної території України. Історія формування території і розвитку економіки Слобідської України. Особливості історичного і економічного розвитку на період XIX-XX ст. Формування кордонів України в ході Другої світової війни. Сучасна конфігурація кордонів країни. Українська державна територія й етнічні землі.	Тести та питання.
3.	Етно - демографічні особливості України.	Розглянути особливості українського етно- і націогенезу. Етнографічні територіальні відмінності. Сучасна демографічна ситуація в Україні. Динаміка чисельності населення України за статистичними показниками	Тести та питання.
4.	Національна економіка.	Розглянути поняття "економіка України" та його економіко-географічні особливості та структура господарства. Секторальна модель економіки та суспільна організація виробництва. Чинники розміщення та форми просторової організації національної економіки. Економічні складові національної безпеки України.	Тести та питання.
5.	Сільське господарство України.	Розуміти сучасне сільське господарство, його складові. Вплив природних чинників на аграрне виробництво. Структура сільськогосподарських угідь та географія вирощування основних культур. Тваринництво. Зональна спеціалізація сільського господарства України.	Тести та питання.
6.	Лісове господарство України.	Розуміти Структура лісового господарства України, його основні напрямки діяльності. Особливості лісобезпеченості України. Чинники, що впливають на стан та діяльність лісового господарства України. Сучасні проблеми лісокористування в Україні.	Тести та питання.

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 100 балів;
---	--

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	100
Лекція	10
Практичні заняття	90

Методи оцінювання у вигляді таблиці

Вид навчальної роботи	Поточний контроль									
	Лекції 1-6	Семинарські заняття 1	Семинарські заняття 2	Семинарські заняття 3	Семинарські заняття 4	Семинарські заняття 5	Семинарські заняття 6	Семинарські заняття 7	Семинарські заняття 8	Семинарські заняття 9
Кількість балів	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	2	0	2	0	2	0	2		2		0	0	0	0	0			10
Семинарські з-тя	0	1	0	1	0	1	0	1	0	10	0	10	10	10	10			90
Всього за тиж-нь	2	1	2	1	2	1	2	1	2	10	0	10	1	10	10	0		100

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);

- Письмовий контроль (виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Презентації

Заохочувальні бали

1. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 5 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Тексти лекцій Питання до тем Тести із тем	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/2828
Література:	
<p>1. Барановський М. О. Економічна та соціальна географія України: реальний сектор економіки. Навчальний посібник. Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2018. – 376 с. Барановський М. О. Економічна та соціальна географія України: практикум : навч.-метод. посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012, 75 с.</p> <p>2. Білецький М. І. Ванда І. В., Котик Л. І. Соціальна географія : навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 164 с.</p> <p>3. Дністрянський М. С. Політична географія України. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. – 348 с.</p> <p>4. Дністрянський М. С. Етногеографія України. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с.</p> <p>5. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Економічна і соціальна географія України : навчально-методичний посібник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. 239 с.</p>	
Допоміжна	
<p>1. Атлас “Україна Промисловість та інвестиційна діяльність”. — К.: Картографія, 2003. – 80 с.</p> <p>2. Гудзеляк І. Географія населення: Навч. посібник. – Л.: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с.</p> <p>3. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика / За ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України Б.М.Данилишина. – Черкаси: ЧДТУ, 2006. – 315 с.</p>	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008, кабінет 205, +380964512097, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/?_gl=1*10u23c1*_ga*MTM2NTQyODU1Mi4xNjEwMzg3NTUz*_ga_B6J5G9CVS8*MTcwNzEyNzg3Ny4xOTkuMC4xNzA3MTI3ODc3LjAuMC4w електронна адреса kgp@pnu.edu.ua
Викладач	Доц. Закутинська І.І.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: irina.zakutynska@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»
--------------------------	---

	<p>https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Наказ-№627_27.09.2018.pdf</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p>В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Univ-ersytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	До дати проведення останнього семінарського заняття пройти тестування з усіх пропущених контролів і виконати індивідуальне завдання
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Prometheus

Викладач _____ І.І. Закутинська